

TEKNILLINEN TIEDEKUNTA

**ERITYISALOJEN HANKINTALAIN MUKAINEN
YHTEISHANKINTA AVOIMELLA
MENETTELYLLÄ**

Reetta Jokela

KONETEKNIIKAN TUTKINTO-OHJELMA

Kandidaatintyö 2019

TIIVISTELMÄ

Erityisalojen hankintalain mukainen yhteishankinta avoimella menettelyllä

Reetta Jokela

Oulun yliopisto, Konetekniikan tutkinto-ohjelma

Kandidaatintyö 2019, 27 s.

Työn ohjaaja yliopistolla: Hannu Liedes

Työn tavoitteena on tuoda yhteen avoimella menettelyllä toteutettavassa Erityisalojen hankintalain mukaisessa yhteishankinnassa huomioitavat hankintamenettelyyn vaikuttavat seikat. Työssä käydään läpi julkisen hankinnan tunnuspiirteet, sovellettavan hankintalain määräytyminen, kynnysarvot, yhteishankinnan vaikutus sovellettaviin säännöksiin kuin myös avoimen hankintamenettelyn ilmoitus- ja toteutusprosessi. Noudatettavien säännösten ja prosessikulun jäljille päästiin perehtymällä nykyisiin hankintalakeihin sekä aihetta käsittelevään viimeaikaiseen kirjallisuuteen. Työssä havaittiin, että hankintaa määrittävät ominaisuudet vaikuttavat vähäisesti hankinnan läpiviemisen prosessiin kokonaisuutena, mutta oleellisesti yksittäisten tekijöiden oikeaan valikoitumiseen. Työn tuloksena muodostui helposti hahmotettavia prosessikaavioita, joita kuka tahansa hankintojen kanssa toimiva tai aiheeseen perehtyvä voi hyödyntää.

Asiasanat: julkinen hankinta, hankintamenettely, erityisalojen hankintalaki, avoin menettely

ABSTRACT

Joint procurement with open procedure applying The Utilities Contracts Regulation

Reetta Jokela

University of Oulu, Degree Programme of Mechanical Engineering

Bachelor's thesis 2016, 27 pp.

Supervisor at the university: Hannu Liedes

The aim of the thesis is to bring together the circumstances that affect to joint procurement with open procedure applying The Utilities Contracts Regulation. In this work, features of the public procurement, selection procedure of applicable law, national and EU threshold values, impact of joint procurement as well as open procedure's announcement and implementation process were discussed. Means of the selection procedure of applicable law and implementation processes were studied from current procurement laws and by using latest literature considering the issue. It was discovered that the circumstances that determine the procurement only affected little to the procurement procedure itself, but essentially to important individual factors and how they are determined correctly. As a result, process charts, that are easily understandable, were made to exploit by anyone who is either working among procurement or just curious about the matter.

Keywords: public procurement, procurement procedure, The Utilities Contracts Regulation, open procedure

ALKUSANAT

Kiinnostus julkisia hankintoja kohtaan heräsi työskennellessäni rakennuttamisen parissa. Rakennushankkeiden niin kuin muidenkin palvelujen ja hyödykkeiden hankkimisessa halutaan toimia kerralla tarkasti ja oikein. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi, hankintaan vaikuttavat tekijät tulee tiedostaa, jotta niiden vaikutusta menettelyyn on mahdollista arvioida. Tässä työssä hankintaan vaikuttavia tekijöitä ja niiden vaikutuksia käydään läpi aiheeseen johdattaen, insinöörille sopivalla tarkkuustasolla. Syvemmälle aiheeseen ja sen klausuuleihin meno on jätetty suosiolla lainoppien taitajille.

Haluan kiittää opinnäytetyöryhmääni vertaistuesta, kannustuksesta ja mielenkiintoisista keskusteluista kandin työn tekoon liittyen, kumppaniani Samulia esimerkin näytöstä ja loputtomasta sparrauksesta sekä konetekniikan tutkinto-ohjelmaa mielenkiintoisista ja haastavista kandikursseista.

Oulu, 31.10.2019

Reetta Jekela

SISÄLLYSLUETTELO

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

ALKUSANAT

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDANTO	6
2 JULKISET HANKINNAT.....	7
2.1 Kynnysarvot	7
2.2 Erityisalojen hankintalaki.....	9
2.3 Yhteishankinta.....	11
2.4 Hankintamenettelyt – erityisalojen avoin menettely.....	13
3 HANKINTAA KOSKEVAT ILMOITUKSET JA SÄHKÖINEN TIEDON JAKAMINEN.....	14
3.1 HILMA ja TED – julkisten hankintojen ilmoituskanavat.....	14
3.2 Hankintailmoitukset	15
3.3 Sähköinen tietojenvaihto	16
4 KILPAILUTUSPROSESSI	17
4.1 Tarjouspyyntö	17
4.2 Kysymykset ja vastaukset	18
4.3 Tarjoukset ja niiden käsittely	18
4.4 Hankintapäätöksestä hankintasopimukseen	20
5 YHTEENVETO	23
Lähdeluettelo.....	27

1 JOHDANTO

Tässä työssä käydään läpi EU-kynnysarvon ylittävän julkisen hankinnan hankintaprosessi. Erityisesti huomio kiinnitetään yhteishankintana toteutettavaan erityisalan hankintaan. Julkisia hankintoja säädellään hankintalailla, joka monimutkaistuu, kun kyseessä on arvoltaan mittava hankinta ja vielä entisestään, kun hankinnan suorittaa hankintarengas. Erityisaloja koskee oma hankintalaki, jolloin moni alaista yhteishankintaa tehtäessä tulee pohtia, mitä hankintalakia missäkin tapauksessa sovelletaan. Julkiset hankinnat tehdään verovaroin, jolloin on kiinnitettävä erityistä huomiota hankintaprosessin oikeellisuuteen.

Työn tavoitteena on avata hankintarenkaalla toteutettavan EU-kynnysarvon ylittävän erityisalaan liittyvän rakennusurakan hankinta avoimella menettelyllä yksinkertaisiin vaiheisiin, joita seuraamalla kuka tahansa voi perehtyä kyseessä olevaan kilpailuttamisprosessiin, hankkeen ennakoilmoituksesta aina sopimuksenlaadintaan saakka.

Aiheesta on laajasti tietoa niin kirjallisuudessa kuin julkisen alan internet-sivustoillakin. Tässä työssä on tuotu yhteen juuri EU-kynnysarvon ylittävän yhteishankinnalla toteutetun erityisalaa koskevan rakennusurakan avoimella menettelyllä toteutetun hankinnan kilpailuttamisprosessin vaiheet.

2 JULKISET HANKINNAT

Hankintoja, jotka tekee yleisen hankintalain ja erityisalojen hankintalain mukainen hankintayksikkö, kutsutaan julkisiksi hankinnoiksi. Hankintalakeja käytetään, kun laissa määritetyt kynnsarvot ylittyvät. Lainsäädännön keskeisenä tavoitteena on julkisten varojen tehokas käyttö, laadukkaiden, kestävien ja innovatiivisten hankintojen tekeminen sekä mahdollistaa tarjoajien yhtäläiset mahdollisuudet tarjota julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa. (Julkisten hankintojen neuvontayksikkö 2019)

2.1 Kynnsarvot

Hankinnan ennakoitua arvoa verrataan kansallisiin, EU- tai erityisalojen EU-kynnsarvoihin hankintaa toimittavan yksikön toimialasta ja hankittavasta kohteesta riippuen. Hankinnan ennakoidun arvon ylittäessä vertailun kynnsarvon, tulee hankinnan läpivienti toimittaa kyseeseen tulevan lain mukaisesti, lukuun ottamatta soveltamisalapoikkeuksia.

Kansalliset kynnsarvot määritellään kansallisessa lainsäädännössä (Hankintalaki 25 §), ja ne päivittyvät vain lainsäädännön muutosten kautta (Julkisten hankintojen neuvontayksikkö 2019).

EU- (Hankintalaki 26 §) ja erityisalojen EU-kynnsarvot (Erityisalojen hankintalaki 13 §) on määritelty puolestaan Euroopan komission laatiman asetuksen sekä GPA-sopimuksen perusteella, ja ne tarkistetaan joka toinen vuosi (Julkisten hankintojen neuvontayksikkö 2019).

Hankinnan arvossa huomioidaan sekä varsinaisen hankinnan arvo, että hankintaan liittyvät muut kulut, kuten hankintaan liittyvät asiantuntijapalvelut (Julkisten hankintojen neuvontayksikkö 2019). Julkisten hankintojen kansalliset kynnsarvot hankintalajeittain on koottu taulukkoon 1 ja EU-kynnsarvot taulukkoon 2.

Taulukko 1 Julkisten hankintojen kansalliset kynnysarvot, 2019

(mukaillen Työ- ja elinkeinoministeriö 2019)

Hankintalaji	Kynnysarvo €, alv 0 %
Tavara- ja palveluhankinnat	60 000
Käyttöoikeussopimukset / palvelut	500 000
Terveydenhoito- ja sosiaalipalvelut	400 000
Muut erityiset palvelut	300 000
Rakennusurakat	150 000
Käyttöoikeusurakat	500 000
Suunnittelukilpailu	60 000

Taulukko 2 EU-kynnysarvot, 2019 (mukaillen Työ- ja elinkeinoministeriö 2019)

Hankintalaji	Kynnysarvo €, alv 0 %	
	Valtion keskushallintoviranomainen	Muut hankintaviranomaiset
Tavara- ja palveluhankinnat	144 000	221 000
Rakennusurakat	5 548 000	5 548 000
Suunnittelukilpailut	144 000	221 000

Erityisaloja koskee ainoastaan EU-kynnysarvot, ja ne ovat yleisiä EU-kynnysarvoja korkeammat (taulukko 3). Erityisalojen hankintaa suorittavia hankintayksiköitä suositellaan kilpailuttamaan erityisalojen EU-kynnysarvojen alittavat hankinnat avoimesti ja syrjimättömästi, mikäli nähdään, että muista EU-jäsenmaista löytyy kiinnostusta hankintaa kohtaan (Pekkala et al 2017, s. 640).

Taulukko 3 Erityisalojen EU-kynnysarvot, 2019
(mukaillen Työ- ja elinkeinoministeriö 2019)

Hankintalaji	Kynnysarvo €, alv 0 %
Tavarat, palvelut ja suunnittelukilpailut	443 000
Sosiaali- ja terveystalvet ja muut erityiset palvelut (lain liite C)	1 000 000
Rakennusurakat	5 548 000
Käyttöoikeusurakat	5 548 000

2.2 Erityisalojen hankintalaki

Laki vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1398/2016 lyhyemmin, *erityisalojen hankintalaki*, koskee hankintoja, jotka liittyvät laissa määritettyjen verkkotoimintojen harjoittamiseen. Lain virallisen nimen mukaisesti, soveltamisalat koostuvat vesihuoltosektorista, energiahuoltosektorista sekä tietyistä liikennepalveluiden ja postisektorin aloista. Soveltamisalaan liittyvien toimien yhteisinä tekijöinä on pääasiassa maantieteellinen alueiden hyödyntäminen, tarjottavan toimen fyysinen tai virtuaalinen verkkomaisuus ja mahdollisesti yksin- tai erityisoikeudellinen vastuu kyseessä olevaan toimintaan. Täysin kilpailluilla markkina-aloilla toimivat yksiköt voivat hakea EU:n komissiolta poikkeuslupia, joiden saajien ei tarvitse kilpailuttaa hankintojaan erityisalojen hankintalain mukaisesti, vaikka lain sovellettavuutta koskevat ehdot täyttyisivät. (Pekkala et al 2017, s. 623)

Erityisalojen hankintalain soveltuvuutta voidaan arvioida hankintakohtaisesti, neljän tässä kappaleessa esitetyn kohdan perusteella. Ensimmäinen tarkasteltava kohta on hankintaa tekevän hankkijan toimiala: lakia sovelletaan, kun hankkija yksikön toimiala on erityisala. Seuraava arviointi koskee hankinnan kohdetta: jos tehtävä hankinta koskee erityisalan toiminnan harjoittamista, sovelletaan erityisalojen hankintalakia, vaikka hankintaa tekevä yksikkö ei olisikaan pääasiallisesti toimialaltaan erityisaloihin kuuluva. Esimerkkinä tästä mainittakoon kunta, joka hoitaa sekä yleisen hankintalain alaisia toimintoja, että erityisalojen hankintalain mukaisia toimintoja. Sääntö toimii myös toisinpäin, eli jos erityisalojen toimija tekee erityisalojen toiminaan liittymättömän hankinnan, ei erityisalojen hankintalakia sovelleta, vaan sovelletaan yleistä hankintalakia, ellei kyseessä ole soveltamisalapoikkeuksiin lukeutuva toiminto. Tästä esimerkkinä on voimalaitoksen purku-urakan hankinta. Voimalaitostoiminta kuuluu erityisalojen piiriin, mutta käytöstä poistetun voimalaitoksen purkaminen ei liity lain tarkoittamaan verkkotoiminnan harjoittamiseen kuten tuotantoon, ylläpitoon ja saataville tarjoamiseen. Kolmas arvioitava kohde on hankintaa tekevän yksikön luonne, sillä lain sovellutus edellyttää, että hankinnan tekee erityisalojen hankintalain mukainen hankintayksikkö, määritellään jäljempänä. Viimeinen, eli neljäs arvioitava kohta on tarkastaa erityisalojen hankintalain soveltamisalapoikkeukset, erityisalojen hankintalakia ei sovelleta, jos hankinnan kohde kuuluu soveltamisalapoikkeuksiin. (Pekkala et al 2017, s. 624)

Hankintayksiköt, joita erityisalojen hankintalaki koskee, voidaan jakaa kahteen ryhmään. Ensimmäinen näistä on viranomaishankintayksiköt eli valtion, kuntien ja kaupunkien viranomaiset, julkisoikeudelliset yksiköt ja valtionliikelaitokset, jotka ovat määritelmältään samat kuin yleisessä hankintalaissa. Toinen ryhmä on muut hankintayksiköt, tähän ryhmään luetaan julkiset yritykset ja erityis- tai yksinoikeuden saaneet yksityiset tahot. Julkisia yrityksiä ovat ne yritykset, joihin viranomaiset suoraan tai välillisesti käyttävät määräysvaltaa. Määräysvaltaa muodostuu viranomaisen ja yrityksen välille, esimerkiksi rahoitus- tai omistajuussuhteiden sekä viranomaisten vaikuttamisella sääntöjen asetteluun. Määräysvaltaa synnyttäviä toimia ei ole rajattu koskemaan vain tiettyjä tapauksia, vaan kyseinen määräysvallan syntyminen ja sitä kautta syntyvä hankintayksikön asema tarkastellaan tapauskohtaisesti. Yksityiset toimijat, jotka ovat saaneet erityis- tai yksinoikeuden tietyn toiminnon harjoittamiseen lain, asetuksen tai hallinnollisen määräyksen nojalla, kuuluvat muiden hankintayksiköiden piiriin. Näiden toimintojen harjoittamiseen kuuluu oleellisesti se, etteivät muut toimijat voi harjoittaa saa toimintoa kuin erityis- tai yksinoikeuden saaneet. (Pekkala et al 2017, s.

642 - 644) Kuitenkaan kaikista erityis- tai yksinoikeuden saaneista toimijoista ei automaattisesti tule hankintayksikköä. Nämä tapaukset on määritetty erityisalojen hankintalain viidennessä artiklassa.

Erityisalojen hankintalaissa (19 - 35 §) on eritelty ne tapaukset, jolloin hankintaa koskee soveltamisalapoikkeus. Poikkeukset jakautuvat yleisiin soveltamisalan rajoituksiin, palveluhankintoja koskeviin soveltamisalan rajauksiin ja käyttöoikeussopimuksia koskeviin erityisiin soveltamisalan rajauksiin. Edellä mainittujen lisäksi puolustus- ja turvallisuushankinnat ja niihin liittyvät käyttöoikeussopimukset, viranomaishankintayksikön sidosyksiköltä, sidosyritykseltä, yhteisyritykseltä tai toiselta viranomaishankintayksiköltä tehtävät hankinnat ja tietyt yhteishankintayksiköltä tehtävät hankinnat muodostavat soveltamisalapoikkeuksen. Soveltamisalapoikkeuksiin lukeutuu myös yksinoikeuteen perustuvat palveluhankinnat, Euroopan talousalueen ulkopuolella toteutettavat hankinnat ja työohjelmien tai työkeskuksille tms. varatut hankintasopimukset. (Oikeusministeriö 2016)

2.3 Yhteishankinta

Hankintatoimen tehokkuuden lisäämiseksi hankintayksiköiden on kannattavaa pyrkiä alueelliseen yhteistyöhön muiden hankintayksiköiden kanssa. Yksi hankintayhteistyötä helpottava tapa on perustaa yhteishankintayksikkö, joka voidaan toteuttaa perustamalla osakeyhtiö tai antamalla asiaa koskeva toimivalta toiminnalliselle yksikölle, joka on jonkun hankintayksikön erillinen osa. (Oksanen 2010, s. 12)

Toinen tapa hankintayksiköiden väliseen yhteistyöhön on hankintarenkaan muodostaminen. Hankintarenkaalla tarkoitetaan hankintayksiköiden välistä yhteistyötä, jossa hankinta tehdään yhdessä ilman yhteishankintayksikön muodostamista. (Pekkala et al 2017, s. 145 - 146) Tässä työssä keskitytään käsittelemään hankintarengas-muotoista yhteishankintaa.

Hankintarengas

Hankinnan, joka esimerkiksi maantieteellisesti jakautuu useamman hankintayksikön vastuualueelle, toteutuksessa on tehokkuuden lisäämiseksi perusteltua käyttää hankintarengasta. Maantieteellisyyteen perustuvat hallinnolliset vastuunjaot luodaan

tiettyä toimintaa ajatellen, jolloin vastuunjaon rajat eivät välttämättä palvele jokaista alueellista toimintoa, ilman että alueella toimivat hankintayksiköt kokoavat voimansa.

Hankintayksiköt muodostavat hankintarenkaan sopimalla hankintarenkaan toimintatavoista, päätöksentekomenettelystä, vastuunjaosta ja tarvittaessa rahoitukseen liittyvistä seikoista. Hankintarenkaan muodostavat hankintayksiköt voivat yhdessä toteuttaa hankinnan tai sopia keskuudestaan hankintamenettelyn toteuttajayksikön. Vaikka hankintamenettelyn toteutus osoitettaisiin pääasiallisesti yhdelle hankintarenkaan yksikölle, toteutetaan hankinta kaikkien hankintayksiköiden puolesta ja nimissä. Hankinnan yhteishankintaluonne ilmoitetaan hankintailmoituksessa, eritellen hankintarenkaassa mukana olevat hankintayksiköt. Kaikki mukana olevat hankintayksiköt vastaavat yhdessä hankintamenettelyn oikeellisuudesta. Tämä huomioidaan esimerkiksi tapauksissa, joissa hankintamenettelyyn liittyen tehdään valitusosoitus tai oikaisupyyntö ja se osoitetaan vain yhdelle hankintarenkaan hankintayksiköistä. Huolimatta siitä, että valitusosoitus tai oikaisupyyntö tehdään vain yhdelle hankintayksikölle, hankintarengasta käytettäessä valitusosoitus tai oikaisupyyntö koskee kaikkia hankintarenkaassa mukana olevia. (Pekkala et al 2017, s. 145)

Vastuu jakautuu usein siten, että hankintarenkaan jäsenet kantavat yhdessä vastuun yhdessä tehdyistä toimituksista, ja kukin hankintarenkaan jäsen kantaa vastuun erikseen itsenäisesti tehdyistä toimista. Esimerkkinä on hankintarengas, joka toteuttaa yhteisvastuullisesti puitejärjestelyn hankinnan, ja puitejärjestelyn sisäistä minikilpailutuksista vastaa kukin hankintayksikkö itsenäisesti toimiensa mukaan. Muun muassa tämän kaltaisista vastuunjaosta on hyvä tiedottaa jo alkuperäisessä puitejärjestelyn hankintailmoituksessa, tai sen liitteissä, hankintamenettelyn selkeyden ja tarjoajien oikeusturvan takaamiseksi. (Pekkala et al 2017, s. 145)

Useita toimintoja koskevan hankintaan sovellettavat säännökset

Erityisalojen hankintalain 12 §:a määritellään useita toimintoja koskevaan hankintaan sovellettavista säännöksistä seuraavaa. Hankintaan sovellettavat säännökset määräytyvät sen toiminnon mukaan, jolle hankinta suoritetaan. Mikäli toiminta koskee yleisen hankintalain piriin kuuluvia toimintoja, sovelletaan yleistä hankintalakia, ja vastaavasti menetellään erityisalojen toiminta-alaan kohdistuvien hankintojen osalta soveltaen erityisalojen hankintalakia. (Pekkala et al 2017, s. 626)

Tapauksissa, joissa hankinnan pääasiallista toimintoa on mahdoton objektiivisesti erottaa, valitaan sovellettaviksi säännöksiksi säännöksistä tiukimmat, eli yleisen hankintalain säännökset. Niissä tapauksissa, joissa pääasiallista toimintoa on mahdotonta objektiivisesti erottaa, ja hankintaan liittyy lisäksi toimintoja, jotka eivät kuulu kummankaan hankintalain piiriin sovelletaan erityisalojen hankintalain säännöksiä. Poikkeuksen muodostavat edellä mainitusta tapaukset, joissa on mukana myös puolustus- ja turvallisuushankintaa. Tällöin noudatetaan puolustus- ja turvallisuuslakia sillä edellytyksellä, että hankintasopimusta ei voida järkevässä määrin jakaa, vaan yhden hankintasopimuksen tekemiselle löytyy objektiiviset perusteet. (Pekkala et al 2017, s. 626)

2.4 Hankintamenettelyt – erityisalojen avoin menettely

Hankintaprosessi voidaan toteuttaa usealla eri tavalla (hankintamenettelyillä), hankinnan kohteesta, sille asetetuista tavoitteista ja hankintayksiköstä riippuen.

Käytettävä hankintamenettely vaikuttaa muun muassa hankintaan liittyviin vähimmäismääräaikoihin, hankintamenettelyyn kutsuttavien tarjoajien valikoitumiseen ja hankinnan kohteen määrittelyn tarkkuuteen.

Tässä työssä käsitellään vain erityisalojen avoin hankintamenettely.

Erityisalojen avoin hankintamenettely

Avoimen hankintamenettelyn hankintailmoitus julkaistaan yleisesti kaikkien kiinnostuneiden nähtäville avoimesti ja rajoituksetta. Hankinta-asiakirjoissa hankinnan kohde on kuvattu sellaisella tarkkuudella, että tarjoajat voivat tehdä tarjouksen. Hankintailmoituksen julkaisemisen jälkeen hankintayksikkö voi lähettää tarjouspyynnön parhaiksi katsomilleen tarjoajaehdokkaille. Tarjoajille on annettava vähintään 35 päivää tarjouksen tekemiseen. Poikkeuksena ovat tapaukset, joissa kyseessä on kiiretilanne, jonka vuoksi käytetään nopeutettua menettelyä. Näissäkin tapauksissa tarjoajilla on oltava riittävästi aikaa tarjouksen tekemiseen. Tarjousajan tulee olla avoimessa menettelyssä vähintään 15 päivää. (Oikeusministeriö 2016).

3 HANKINTAA KOSKEVAT ILMOITUKSET JA SÄHKÖINEN TIEDON JAKAMINEN

3.1 HILMA ja TED – julkisten hankintojen ilmoituskanavat

Suomen työ- ja elinkeinoministeriö ylläpitää sähköistä julkaisten hankintojen ilmoituskanavaa HILMAa. Hankintayksiköiden on julkaistava niin yleisten kuin erityisalojen kynnsarvot ylittävistä hankinnoista hankintalain mukaan ilmoituksia virallisella ilmoituskanavalla. HILMAa voidaan käyttää myös kynnsarvot alittavista hankinnoista ilmoittamiseen, mutta tähän ei ole pakkoa. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2019)

Palveluiden tuottajille ilmoituskanava, HILMA, tarjoaa tietoa tulevasta ja käynnissä olevista julkisten hankintojen hankintamenettelyistä (Työ- ja elinkeinoministeriö 2019). HILMA-ilmoituksia voi etsiä muun muassa hakusanojen, hankintayksikön nimen ja alue- tai CPV-koodien avulla. CPV-koodeilla, eli yhteinen hankintanimikkeistöllä - Common Procurement Vocabulary, mahdollistetaan yhdenmukainen hankintojen sisällön kuvaus (Euroopan unionin julkaisutoimisto 2019). Hakutoimintojen avulla palvelun tarjoajat löytävät itseään kiinnostavat hankintailmoitukset ja voivat hakeutua mukaan hankintamenettelyyn ja tarjouskilpailuun.

TED – Tenders Electronic Daily on Euroopan laajuinen EU-kynnsarvon ylittävien hankintojen sähköinen ilmoituskanava, jota ylläpitää Euroopan unionin julkaisutoimisto. TED on EU:n virallisen lehden täydennysosa. Sen sisältö on saatavilla vain sähköisessä muodossa. Eurooppalaisia julkisia hankintoja koskevia ilmoituksia julkaistaan TEDissä vuosittain noin 520 000. (Euroopan unionin julkaisutoimisto 2019)

Hilmassa julkaistut EU-kynnsarvon ylittäviä hankintoja koskevat ilmoitukset siirtyvät automaattisesti myös TEDiin.

3.2 Hankintailmoitukset

Ennakkoilmoitus

Hankintayksiköllä on mahdollisuus tiedottaa tulevista hankinnoista etukäteen ennakkoilmoituksella. Ennakkoilmoitus tulee julkaista viimeistään 35 päivää ennen hankintailmoitusta ja aikaisintaan 12 kuukautta ennen hankintailmoituksen julkaisua. Ennakkoilmoituksessa tulevasta hankinnasta kerrotaan pääpiirteittäin, jotta kiinnostuneet tarjoajat osaavat odottaa tulevaa hankintailmoitusta. Ennakkoilmoituksella voidaan myös suorittaa tietopyyntö, eli pyytää tietoa ja kommentteja hankinnan kohteesta markkinoilta. Tämän lisäksi ennakkoilmoitusta voidaan käyttää hankinnan osallistumishakemuksen jättämisen tai tarjousajan vähimmäismääräaikojen lyhentämiseen. (Pekkala et al 2017, s. 305 - 306, 320 - 321)

Hankintailmoitus

Kullekin yleisen hankintalain, erityisalojen hankintalain erityyppisille, kuten kansallisen kynnysarvon - ja EU-kynnysarvojen ylittävälle, hankinnoille on laadittava hankintailmoitus, kyseessä olevan hankinnan määrämuotoisella hankintailmoituslomakkeella virallisessa sähköisessä ilmoituskanavassa. Hankintailmoituksella aloitetaan hankintamenettely, joka päättyy hankintasopimuksen syntymiseen ja jälki-ilmoitukseen. Hankintailmoituksen tavoitteena on saattaa tieto hankintamenettelystä kiinnostuneille tarjoajille, toteuttaa avoin ja reilu kilpailu ja saavuttaa mahdollisimman tehokas verorahojen hyödyntäminen. (Pekkala et al 2017, s. 305)

Korjausilmoitus

Hankintailmoitukseen päässeet pienimuotoiset virheet voidaan korjata korjausilmoituksella ilman, että hankintaa täytyy keskeyttää ja aloittaa uudelleen. Virheiden, joita korjataan korjausilmoituksella, tulee olla sen verran pieniä, että kiinnostuneet tarjoajat pystyvät järkevissä määrin reagoimaan muutokseen jäljellä olevan määräajan puitteissa. Merkittävien virheiden korjaamiseksi, hankintayksikön tulee keskeyttää hankintaprosessi ja aloittaa uusi. (Julkisten hankintojen neuvontayksikkö 2019)

Jälki-ilmoitus

EU-kynnysarvon ylittävien hankkeiden hankintasopimuksen synnyttyä tulee julkaista jälki-ilmoitus sähköisesti HILMAssa. Ilmoitus tulee tehdä 30 päivän kuluessa sopimuksen syntymisestä. Jälki-ilmoituksessa ilmoitetaan hankintasopimuksen syntymisestä, sopimuskumppaneista ja sopimushinnasta. Jälki-ilmoitus julkaistaan myös silloin, kun hankinta keskeytetään. Tällöin ilmoitetaan, ettei sopimusta syntynyt ja että menettely keskeytetään. Kolmas tilanne, jolloin jälki-ilmoitus tulee julkaista, on tilanne, jossa hankintayksikkö on julkaissut ennakoilmoituksen, mutta ei aio julkaista varsinaista hankintailmoitusta. Tällöin hankintayksikkö tiedottaa jälki-ilmoituksella ennakoilmoituksesta kiinnostuneille tarjoajille, ettei hankintamenettelyä toteuteta. (Julkisten hankintojen neuvontayksikkö 2019) Jälki-ilmoituksella niin sanotusti suljetaan hankintamenettely.

Muut ilmoitukset

On olemassa joukko suhteellisen harvinaisia hankintalain ja -direktiivien mukaisia ilmoituksia, joita ei voi ilmoittaa HILMAssa, vaan ne ilmoitetaan suoraan EU:n järjestelmiin. Näitä ilmoituksia ei käsitellä tässä työssä.

3.3 Sähköinen tietojenvaihto

EU-kynnysarvon ylittävien hankintojen tiedonvaihto tulee tehdä pääasiassa sähköistä muotoa käyttäen. Hankintaan liittyvät asiakirjat tulee olla yleisesti ja rajoituksetta saatavilla, teknisiltä ominaisuuksiltaan syrjimättömiä ja yhteensopivia yleisesti käytössä olevien ohjelmistojen ja laitteiden kanssa. (Julkisten hankintojen neuvontayksikkö 2019) Hankintaan liittyvät asiakirjat ovat yleensä tarjouspyyntö ja muut kaupalliset asiakirjat sekä hankinnan määrittelyyn liittyvät tekniset asiakirjat. Asiakirjat on asetettavat saataville siitä päivästä lähtien, kun hankintailmoitus on julkaistu. Hankintailmoituksessa on esitettävä internetosoite, josta asiakirjat ovat ladattavissa. (Pekkala et al 2017, s. 325)

Sähköpostilla tapahtuvan tietojenvaihdon ei katsota täyttävän sähköisen tietojenvaihdon tietoturva vaatimuksia. (Julkisten hankintojen neuvontayksikkö 2019)

4 KILPAILUTUSPROSESSI

4.1 Tarjouspyyntö

Hankintailmoituksen yhteydessä, avointa hankintamenettelyä käytettäessä, julkaistaan hankinta-asiakirjat, jotka ovat mitkä tahansa hankintayksikön laatimat asiakirjat, joissa kuvataan hankinnan kohde ja sen hankkimiseen käytettävä menettely ja muut tarvittavat tiedot. Kansallisessa hankintalaissa hankinta-asiakirjoista käytetään termiä tarjouspyyntö. (Pekkala et al 2017, s. 326)

Tarjouspyynnön kanssa julkaistaan usein liitteitä, jotka jaetaan kahteen luokkaan: kaupallisiin - ja teknisiin asiakirjoihin. Kaupallisissa asiakirjoissa kuvataan hankintaan liittyviä ehtoja, määrittelyitä ja tulevia sopimuksellisia seikkoja. Kaupallisia asiakirjoja rakennusurakassa ovat esimerkiksi turvallisuusasiakirja, urakkaohjelma ja sopimusluonnos. Teknisiin asiakirjoihin sisällytetään puolestaan hankinnan kohdetta kuvaavia, täydentäviä ja teknisesti määrittäviä asiakirjoja, kuten suunnitelmia, lähtöaineistoa ja tutkimuksia.

Tarjouspyynnössä tarjoajille selostetaan, millaisen tarjouksen hankintayksikkö haluaa. Tarjousten on oltava vertailukelpoisia, joten tarjousten antamiseen voidaan toimittaa täytettävä lomake. Tarjousten vertailun ja arvioinnin tapa sekä kriteerit kuvataan tarjouspyynnössä prosessin avoimuuden nimissä, ja jotta tarjoajat tietävät mitkä ominaisuudet ovat hankintayksikölle tärkeitä. Samat asiat voidaan ilmoittaa pelkästään hankintailmoituksessa, mutta jos kyseessä olevaan hankintaan liittyy paljon selostettavaa, voi olla käytännöllisempää käyttää erillistä tarjouspyyntöasiakirjaa.

Hankinta-asiakirjojen, tarjouspyynnön ja sen liitteiden, avulla kiinnostuneet tarjoajat saavat tarkan kuvan hankintayksikön tavoitteista, vaatimuksista, tulevasta menettelystä ja hankkeen toteuttamisesta. Hankinta-asiakirjat toimivat tarjoajan toiminnan ohjenuorana läpi hankintamenettelyn, ja hankintasopimukseen päässään tarjoajan kohdalla, myös läpi hankkeen toteuttamisen.

4.2 Kysymykset ja vastaukset

Tarjouspyynnössä voi olla epäselviä asioita, joihin tarjoajat toivovat tarkennusta. Tarkennusta voidaan pyytää lisäkysymyksillä.

Hankintayksikkö voi pyytää tarjoajia esittämään kysymyksiä hankinnan kohteeseen, hankinta-asiakirjoihin tai hankinta menettelyyn liittyen. Tarjoajat esittävät kysymykset kirjallisesti ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Hankintayksikkö kokoaa kysymykset ja niiden vastaukset ja toimittaa ne tiedoksi kaikille hankinnasta kiinnostuneille tarjouspyynnön lisäkirjeellä, ennakoon ilmoitettuun määräaikaan mennessä.

Lisäkysymyksien asettelussa täytyy käyttää tarkkuutta, jotta hankintayksikkö ymmärtää tarjoajan esittämän kysymyksen, kykenee vastaamaan oikein ja että tarjoajat todellisesti hyötyvät kysymysten vastauksista. (Holma & Sammalmaa 2018)

4.3 Tarjoukset ja niiden käsittely

Tarjousten avaus

Tarjoajat toimittavat tarjouspyynnössä tai hankintailmoituksessa ilmoitettuun paikkaan tarjoajien nimillä yksilöidyt tarjoukset, määrätyssä muodossa, esitettyyn määräaikaan mennessä.

Määräaikaan mennessä saapuneet tarjoukset avataan tarjousten avaustilaisuudessa, johon osallistuu yleensä useampi tilaajaa edustavaa henkilö. Avaustilaisuus ei ole julkinen. Myöhässä saapuneita tarjouksia ei avata vaan hankintayksikkö hylkää myöhässä saapuneet tarjoukset ehdokkaiden yhdenvertaisen kohtelun sekä avoimuuden periaatteen noudattamisen varmistamiseksi. Kaikki tarjoukset avataan vasta, kun tarjousten jättöaika on umpeutunut. Tarjousten avaustilaisuudessa käsitellyistä asioista laaditaan pöytäkirja.

(Pekkala et al 2017, s. 391; Julkisten hankintojen neuvontayksikkö 2019)

Tarjoajien kelpoisuus ja soveltuvuus

Tarjousten saavuttua, hankintayksikön ensimmäinen tehtävä on tarkastaa tarjoajien kelpoisuus ja soveltuvuus. Kelpoisuuden osoittamiseksi tarjoajien on tullut toimittaa liitteenä tai allekirjoituksella vahvistaa hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä esitettyjen kelpoisuusehtojen täyttyminen. EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa tarjoajien tulee täyttää ESPD-lomake eli yhteinen eurooppalainen hankinta-asiakirja, johon tarjoajat kirjaavat ja allekirjoituksella vahvistavat, etteivät pakolliset poissulkemisperusteet koske heitä. ESPD-lomakkeen mukaiset selvitykset tarkastetaan tarjouskilpailun voittaneelta tarjoajalta ennen hankintasopimuksen tekoa. (Pekkala et al 2017, s. 381 - 383)

Hankintayksiköt voivat esittää ESPD-lomaketta täydentäviä vaatimuksia esimerkiksi tarjoajien taloudelliseen tilanteeseen, tekniseen kokoemukseen ja ammatilliseen pätevyyteen liittyen. (Pekkala et al 2017, s. 372)

Tarjoajat, jotka eivät täytä kelpoisuus- ja soveltuvuusvaatimuksia suljetaan tarjouskilpailusta.

Tarjousten tarjouspyynnön mukaisuus ja vertailu

Tarjouksen tulee olla tarjouspyynnön mukainen ja sisältää kaikki pyydetty tieto, jotta se voidaan ottaa mukaan tarjouskilpailuun ja tarjous on vertailukelpoinen. Ne tarjoukset, jotka eivät ole tarjouspyynnön mukaisia suljetaan pois tarjouskilpailusta.

Hankintayksikkö ilmoittaa tarjouspyynnössä, millä perusteella tarjoaja valikoituu hankintasopimuskumppaniksi. Peruste ei voi olla mielivaltainen, vaan sen on johdettava verorahojen tehokkaaseen käyttöön. Näin ollen vertailun perusteena on joko halvin hinta eli edullisuus tai paras hinta-laatusuhde (Pohjonen 2017, s. 85). Käytettävä vertailuperuste riippuu hankinnan kohteesta. Jos tarjousten vertailuperusteena on halvin hinta, sopimuskumppaniksi valikoituu halvimman tarjoushinnan antanut tarjoaja. Parhaan hinta-laatusuhteen eli kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen selvittäminen vaatii tarjousten pisteytystä. Hankintayksikkö on ilmoittanut hankintailmoituksessa tai sen liitteissä tarjousten vertailuperusteen ja samassa yhteydessä pisteytyksen kuvauksen. Tarjousten vertailu tulee siis tehdä ennakkoon hankintailmoituksessa esitetyllä tavalla. Pisteitä voi saada sekä hinnasta, että laadusta.

Laatua voidaan pisteyttää muun muassa teknisten ansioiden, toiminnallisten ominaisuuksien tai toimitusehtojen mukaan (Pohjonen 2017, s. 85). Tarjouksen sisällön pisteytettävät ominaisuudet valikoidaan jokaiseen hankintaa sopiviksi. Eniten tai vähiten, sen mukaan miten hankintailmoituksessa pisteytyksestä on määritelty, pisteitä saanut tarjoaja valikoituu sopimuskumppaniksi. Tarjousten vertailusta laaditaan tarjousten vertailu -pöytäkirja tai -taulukko, johon toteutunut pisteytys kirjataan.

Asiakirjojen julkisuus

Hankintapäätöksen tekemisen jälkeen tarjouspyyntöasiakirjat tulevat julkisiksi kaikille asianomaisille tahoille, eli tarjouskilpailussa mukana olleille. Mikäli tarjousasiakirjoissa on liikesalaisuudeksi katsottavaa tietoa, ei näitä kyseisiä tietoja aseteta julkisiksi. Tarjouksista julkiseksi annetaan kuitenkin aina tarjousten vertailussa käytetyt kokonaishinnat. (Pohjonen 2017, s. 126)

4.4 Hankintapäätöksestä hankintasopimukseen

Hankintapäätös

Hankintayksikkö laatii tarjousten vertailun jälkeen hankintapäätöksen, jossa perustellaan tarjousten valintaperusteet ja toteutuminen ja ilmoitetaan hankintayksikön päätöksestä tehdä hankintasopimus valikoituneen tarjoajan kanssa. Mikäli joku tarjoajista on suljettu pois tarjouskilpailusta, esimerkiksi tarjouspyynnön vastaisen tarjouksen vuoksi, tulee tästäkin poissulkemisesta tehdä päätös perusteluineen. (Pohjonen 2017, s. 116)

Hankintapäätöksen teon jälkeen hankintayksikkö lähettää tarjouskilpailuun osallistuneille tarjoajille kirjallisen tiedoksiannon hankintapäätöksestä sekä valitusosoituksen ja oikaisuohjeen. Tiedoksianto lähetetään sähköisesti tarjoajien ilmoittamiin sähköisiin yhteystietoihin. Tiedoksiannon katsotaan tulleen tarjoajille tiedoksi, sinä päivänä, kun tiedoksianto on saapunut tarjoajien vastaanottolaitteisiin, eli tiedoksiannon lähetyspäivänä. Tästä syystä hankintayksikön on ilmoitettava lähettämässään tiedoksiannossa sen lähetyspäivämäärä. (Pohjonen 2017, s. 117)

Hankintapäätökseen tai muuhun hankinnassa tehtyyn ratkaisuun tarjoajat voivat hakea muutosta toimittamalla asia markkinaoikeuteen. Valitusosoitus ja oikaisuohje ovat määrämuotoisia ohjeita tarjoajille, siitä miten täytyy toimia, mikäli tarjoajat näkevät

hankintayksikön suorittamassa hankintamenettelyssä virheitä tai puutteita ja haluavat hakea muutosta tehtyihin ratkaisuihin. Yleisille hankinnoille sekä erityisalojen hankinnoille on omat valitusosoitus ja oikaisuohjeet. (Julkisten hankintojen neuvontayksikkö 2019)

Odotusaika

Hankintapäätöksen tiedoksi saattamisen ja valitusosoituksen sekä oikaisuohjeen lähettämisen jälkeen hankintayksikön tulee noudattaa EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa 14 päivän odotusaikaa. Odotusajana hankintayksikkö ei saa solmia hankintasopimusta, vaan sopimus voidaan solmia vasta odotusajan jälkeen. (Julkisten hankintojen neuvontayksikkö 2019) Hankintayksikkö ei voi tehdä hankintasopimusta odotusajan jälkeen, mikäli joku asianomaisista saattaa jonkun hankintaa koskevan menettelyn tai päätöksen markkinaoikeuteen käsiteltäväksi (Pohjonen 2017, s. 118). Odotusaikaa ei sovelleta suoraan hankintoihin eikä kansallisiin hankintoihin, poikkeuksena kansallisista hankinnoista ovat hankintalain liitteen E mukaiset palveluhankinnat. (Pekkala et al 2017, s. 529).

Hankintasopimus

Hankintayksikkö tekee hankintasopimuksen hankintapäätöksen mukaisesti odotusajan jälkeen. Hankintasopimus, kaksipuolinen vastikkeellinen oikeustoimi, laaditaan kirjallisesti. (Pohjonen 2017, s. 118). Hankintasopimuksen maksajana on hankintayksikkö. Toisena osapuolena voi olla yksi tai useampi palvelun tarjoaja. Hankintasopimuksen sisältönä on rakennusurakan toteuttaminen, tavaran hankinta tai palvelun suorittaminen, tarkka sisältö on määritetty hankintailmoituksessa tai sen liitteissä. (Pekkala et al 2017, s. 81 - 82)

Jälki-ilmoitus ja hankintamenettelyä koskeva kertomus

Jälki-ilmoitus julkaistaan hankintasopimuksen syntymisen jälkeen kuten kappaleessa 3.2. Hankintailmoitukset on kuvattu.

EU-kynnysarvon ylittävistä hankinnoista tulee laatia hankintakertomus, niiltä osin kuin tarvittavia tietoja ei ole ilmoitettu hankintapäätöksessä, jälki-ilmoituksessa tai muissa hankinta-asiakirjoissa. Hankintakertomuksessa tai muissa edellä mainituissa asiakirjoissa

tulee ilmetä avoimen EU-kynnysarvon ylittävän hankinnan osalta vähintään seuraavat asiat, mikäli koskevat hankintaa:

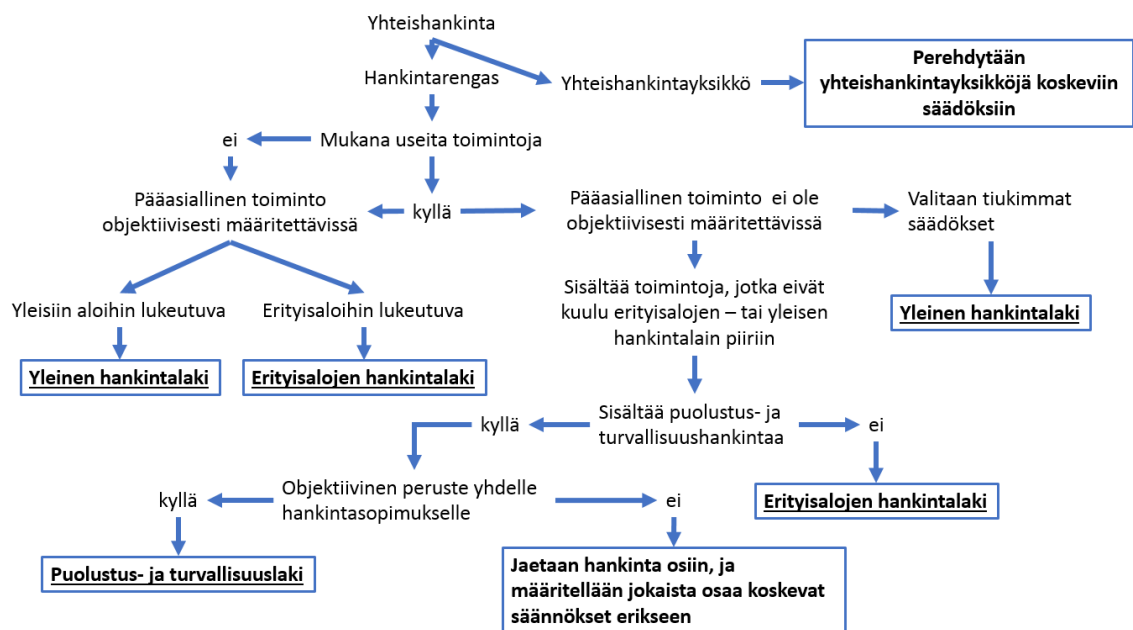
- hankintasopimuksen kohde ja arvo, sekä hankintayksikön yhteystiedot
- hankintamenettelyyn valitut tarjoajat valintaperusteineen sekä hankintamenettelystä poissuljettujen tarjoajien nimet ja perustelut poissulkemiselle
- hinnaltaan poikkeuksellisten alhaisten tarjousten hylkäämisen perusteet
- perusteet käyttää halvinta hintaa kokonaistaloudellisuuden edullisuuden arvioinnin ainoana perusteena
- hankinnan jakamatta jättämisen perusteet
- perusteet toimittajilta vaadittuun yli kaksinkertaiseen liikevaihtoon
- sopimuspuoleksi valikoituneen tarjoajan nimi ja valinnan perusteet sekä kolmansille osapuolille alihankintana tulevan osuuden arvio sopimuksesta tai jo ilmoitettujen alihankkijoiden nimet
- hankinnan keskeyttämisen perusteet
- muiden kuin sähköisten viestintävälineiden käyttämisen perusteet
- hankintamenettelyssä todettujen mahdollisten eturistiriitojen kuvaus ja niihin liittyvät toteutuneet toimenpiteet.

(Julkisten hankintojen neuvontayksikkö 2019)

5 YHTEENVETO

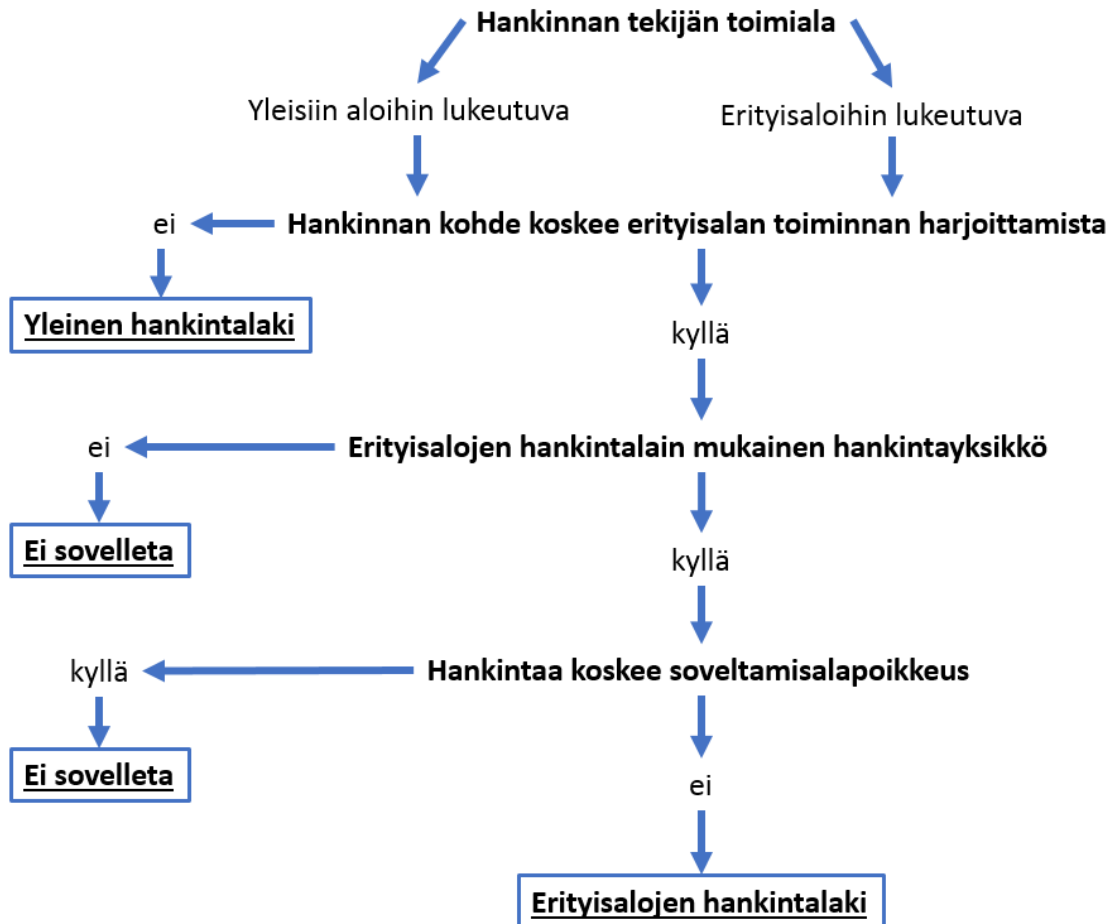
Erityisalojen hankintalaki, EU-kynnysarvon ylittävä hankinta, hankintarinki, rakennusurakan hankinta ja avoin hankintamenettely ovat ominaisuuksia, jotka kaikki vaikuttavat osaltaan hankinnan toteutukseen.

Hankintatarpeen synnyttyä, hankinnan toteutuksen suunnittelun ensimmäinen vaihe on määrittää sovellettava laki ja säännökset. Ensimmäisen vaiheessa tulee kysyä, kuka tai ketkä hankintaa tekevät, mikä on hankinnan kohteen toiminto ja kuinka arvokkaaksi hanke arvioidaan. Näihin kysymyksiin vastaamalla selvitetään hankintayksikön toimiala, mahdollinen yhteishankinnan tilanne, hankinnan toiminto sekä hankinnan kohteen ennakoitu arvo. Edelliset ominaisuudet vaikuttavat noudatettavan lain ja säännösten määräytymiseen, läpikäytävä määräytymisprosessi on esitetty kuvassa 1 ja kuvassa 2.

Kuva 1 Yhteishankintana toteutettavassa hankinnassa sovellettavien säännösten määrittäminen

Sovellettavan lain ja säännösten selvittyä siirrytään arvioimaan, miten hyvin hankinnan kohde on määriteltävissä. Jos hankinnan kohde on täsmällisesti määriteltävissä, käytetään avointa hankintamenettelyä. Kun kohde ei ole selvästi määriteltävissä, selvitetään, minkä hankintamenettelyn avulla hankintayksikön hankinnalle asettamat tavoitteet parhaiten täyttyvät. Hankinnan kohteen kuvauksen määriteltävyyden selvittyä, päätetään hankintaan soveltuva hankintamenettely.

Kuva 2 Erityisalojen hankintalain sovellettavuuden määrittäminen

Kolmantena, ennen toteutukseen ryhtymistä, perehdytään sovellettavaan hankintalakiin ja säännöksiin sekä käytettävään hankintamenettelyyn. Perehtymisen jälkeen on selvä kuva siitä, mitä tulee tehdä ja mitä aikarajoituksia tehtäviin toimiin liittyy. Hankinnan läpiviennin aikataulu suunnitellaan pakollisten tehtävien, määräaikaisten ja käytössä olevan ajan ympärille.

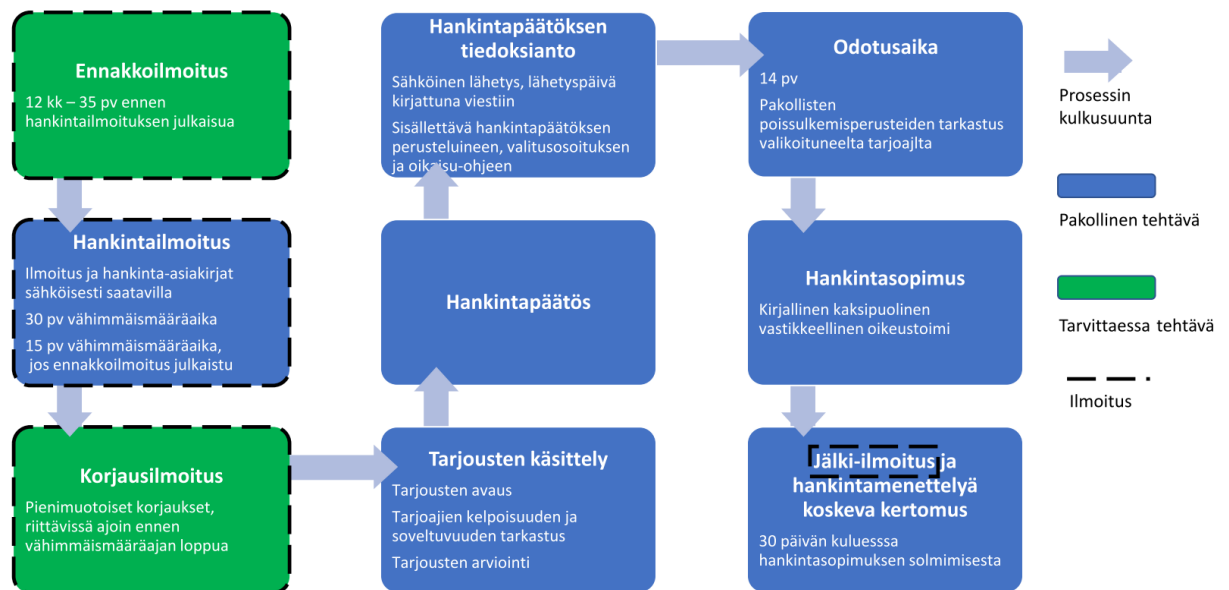
Suunnittelun jälkeen siirrytään toteutukseen. Avoimella menettelyllä toteutetun EU-kynnysarvon ylittävän hankkeen toteutuksen periaatteellinen prosessikaavio, *hankintailmoituksesta hankintasopimukseen*, on esitetty Kuva 3. Hankintaan liittyvien päivämäärien, sovellettavat säännökset huomioiden, kiinnittäminen aloittaa hankinnan konkreettisen toteutuksen. Kiinnitetyt päivämäärät kirjataan hankintailmoitukseen. Hankintailmoitukseen kirjataan, päivämäärien lisäksi, kaikki oleellinen hankinnan toteuttamiseen liittyvä tieto, ja liitetään kaikki hankinnan tarjoamiseen tarvittava tieto.

Tarjoajille on aikataulutettu tarjousten tekoon vähintään vähimmäismääräajan verran aikaa. Tarjoajat esittävät tarvittaessa hankintayksikölle hankintaan, hankinnan

kohteeseen tai hankinta-asiakirjoihin liittyviä lisäkysymyksiä, joihin hankintayksikkö vastaa kaikille. Tarjousajan jälkeen hankintayksikkö ottaa tarjoukset sähköisesti vastaan. Tarjoajille asetettujen soveltuvuusvaatimusten ja vähimmäisvaatimusten täyttyminen tarkastetaan ja tarjousten sisältö arvioidaan eli tarjoukset käsitellään hankintailmoituksessa esitetyllä tavalla.

Hankintayksikkö perustelee kaikki asianomaisiin liittyvät päätökset ja tiedottaa niistä avoimesti. Tarjoajille annetaan mahdollisuus hakea muutosta hankintayksikön päätöksiin, varaamalla tälle aikaa, ja lähettämällä tarjoajille valitusosoituksen ja oikaisun tekemisen ohjeet.

Odotusajan kuluttua hankintayksikkö solmii hankintasopimuksen valikoituneen tarjoajan kanssa ja julkaisee sopimuksen syntymisestä jälki-ilmoituksen. Hankintamenettelyn aikana tehdyt päätökset kootaan lopuksi hankintamenettelyä kuvaavaan kertomukseen.

Kuva 3 Yhteishankintana toteutettavan erityisalojen EU-kynnysarvon ylittävän rakennushankkeen prosessikaavio, hankintailmoituksesta hankintasopimukseen

Olipa kyseessä sitten yhteishankinta tai erityisalojen - tai yleisen hankintalain piiriin kuuluva hankinta, suuri osa tehtävistä toiminnoista on samoja erilaisten hankintojen välillä. Erot ovat nyanssimaisia, saman suuntaisia, mutta kuitenkin eroa tekeviä. On helppo mennä harhaan monien vain hieman toisistaan eroavien prosessien joukossa. Avain oikealla polulla pysymiseen on kattava perehtyminen ja huomioon otettavien asioiden tiedostaminen ja lopulta ymmärtäminen. Hankintayksiköt voivat omalla

toiminnallaan toteuttaa hankintoja hankintalakien mukaisesta samaan päämäärään pyrkien: tehokkaaseen verovarojen käyttöön avoimen, tasapuolisen ja suhteellisen menettelyn avulla. Näin ollen, voitaneen todeta, että hankintamenettelyn läpiviennin tärkeimmät teemat ovat juuri tasapuolinen, ketään suosimaton ja ketään syrjimätön, kaikissa vaiheista avoin, ennakkoon ilmoitetun kaltainen ja päätöksistä tiedottava toiminta.

LÄHDELUETTELO

Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2019. *SIMAP - Tietoa julkisista hankinnoista Euroopassa*. [verkkosivu] Saatavissa: https://simap.ted.europa.eu/fi_FI/web/simap/cpv [viitattu 26 lokakuu 2019].

Holma, A.-M. & Sammalmaa, J., 2018. *Julkisen hankintaprosessin alkuvaiheet - hankintatoimen ja toimittajien välinen vuorovaikutus*, Vaasa: Vaasan yliopisto.

Julkisten hankintojen neuvontayksikkö, 2019. *Hankinnat.fi*. [verkkosivu] Saatavilla: <https://www.hankinnat.fi/> [viitattu 30.10.2019].

Oikeusministeriö, 2016. *Finlex*. [verkkosivusto] Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161398#Pidp447587728> [Viitattu 13 lokakuu 2019].

Oksanen, A., 2010. *Kuntien yleiset hankintaohjeet*, Helsinki: Suomen Kuntaliitto.

Pekkala, E., Pohjoinen, M., Huikko, K. & Ukkola, M., 2017. *Hankintojen kilpailuttaminen*. 9 toim. Helsinki: Tietosanoma Oy.

Pohjonen, M., 2017. *Hankintalaki ja tilaajavastuulaki rakentamisessa - Opas tilaajalle ja tarjoajalle*. Helsinki: Rakennustieto Oy.

Työ- ja elinkeinoministeriö, 2019. *HILMA julkiset hankinnat*. [verkkosivu] Saatavilla: <https://www.hankintailmoitukset.fi/> [viitattu 30.10.2019]